

Počitnice, počitnice...

Poletni meseci so čas, ko si večina lju-
di privošči krajše ali daljše obdobje po-
čitnic. Nekateri sicer izkoristijo tudi zim-
ske mesece za dejavnosti, ki jih navadno
uvrščamo med počitniška opravila, a veli-
ka večina kljub vsemu raje izbira daljše
poletne dneve, ko je tudi vreme bolj usta-
ljeno, da preživi nekaj drugačnih dnevov,
ki naj bi ljudem prinesli novega zagona
in novih moči.

Mnogi se odločajo za počitnice na mor-
ju, številni gredo v gore, nekateri pa tudi
na potovanja. Seveda mislimo na turistič-
na potovanja, ki so se razširila kot še ni-
koli. Razmah tega pojava v veliki večini
evropskih držav omogočajo sodobna pre-
vozna sredstva in tudi bolj ali manj ure-
jeni dopusti. Gmotno vprašanje je le po-
stranskega pomena, saj si mnogi vse leto
ne privoščijo najmanjšega veselja, da se
med dopustom lahko odpravijo na tuje a-
li celo na druge celine.

Dandanes pravzaprav poznamo pravo
industrijo potovanja. Potovalni uradi, tu-
ristični vodiči, karte turističnih cest, leto-
viščarske in turistične ustanove skrbijo,
da so postala potovanja kar se da aktualna
oblika preživljanja prostega časa. In pri-
znati moramo, da je stvar pozitivna, saj
je spoznavanje sveta, tujih dežel, kultur,
prebivalcev in njihovih življenjskih navad
in razmer ter jezikov sila zanimiva de-
javnost in obogatitev za vsakogar, ki zna
potovati. Vendar le malokdo, tak vtis i-
mamo, odnese s potovanja kaj več kot kup
vtisov, bežnih, ne preveč jasnih misli in
spominov ter mogoče še nekaj diapoziti-
vov, s katerimi občasno obuja spomine.
Ko pa bi morali povedati kaj bolj določe-
nega ali razložiti, zakaj jim je potovanje
bilo v zabavo in kaj so ohranili v spomi-
nu, bi le redkokdo znal stvarno odgovori-
ti na vprašanje. Njihovi spomini so le po-
vršinski.

Nemogoče je namreč v kratkem času
spoznati neko deželo v celoti. Preveč vti-
sov nas le moti, da si ne moremo ustva-
riti vsaj približno poglobljenega vtisa o
znamenitostih in zanimivostih, ki jih sre-
čamo.

Slavni nemški pisatelj Herman Hesse
je o potnikih zapisal približno naslednjo
misel: potnik mora duhovno osvojiti de-
želo in ljudstvo, mesto in pokrajino, z lju-
bezniijo in predanostjo mora prisluhniti tu-
jini in si vztrajno prizadevati, da doseže
skrivnost njenega bistva. To pomeni, če
prav razumemo Hesseja, da mora biti po-
tovanje najprej stvar notranje potrebe po
odkrivanju in mora zato biti tudi priprav-
ljeno.

nadaljevanje na 2. strani ■

»Knjigovodja, ki se bavi s politiko in torej tudi z gospodarstvom«

»Nisem ekonomist, ampak le knjigo-
vodja, ki se bavim s politiko, in ker se
bavim s politiko, se bavim tudi z gospo-
darstvom.« Tako je pred nekaj leti opre-
delil samega sebe v pogovoru z znanim
italijanskim časnikarjem krščansko-demo-
kratski poslanec in večletni zakladni mi-
nister Giovanni Gorja, ki mu je predsed-
nik republike Cossiga te dni poveril na-
logo, naj sestavi novo vlado. Imenovanje
ga je očitno presenetilo, saj se je zglasil
na Kvirinalu s polurno zamudo, ker se je
še nekaj ur prej mudil na obisku pri pri-
jatelju v Parmii, ki mu je celo moral po-
soditi kravato za obisk pri državnem po-
glavarju.

Kdo je Giovanni Gorja? V zadnjih letih
je bil širši javnosti znan kot zakladni
minister, kar pomeni, da je izvedenec za
finančna in bančna vprašanja. Vsekakor
je najmlajši poverjeni ministrski predse-
dnik v zgodovini italijanske republike. Ro-
dil se je namreč v Astiju v Piemontu kon-
ec julija 1943 in bo torej čez nekaj dni
dopolnil 44. leto starosti. Velja za prijate-
lja glavnega tajnika Kršč. demokracije De
Mite, bil pa je na začetku svoje politične
poti eden svetovalcev predsednika vlade
Andreottija za finančna vprašanja.

Zakaj je izbira predsednika Cossiga
padla na tega mladega politika in tehno-
krata? Državni poglavar se je očitno pre-
pričal, da bi kandidatura De Mite v tem
trenutku pomenila le izgubo časa, kajti so-
cialisti niso umaknili veta za njegovo
imenovanje za poverjenega ministrskega
predsednika, ostali kandidati Kršč. demo-
kracije — Andreotti, Forlani, Fanfani —
pa po mnenju socialistov ne bi jamčili rav-
novesja v novi vladni koaliciji. Predsednik
Cossiga se je odločil za mladega »knjigo-
vodjo« iz Piemonta, s čimer je sprejel zah-
tevo KD, naj bo novi predsednik vlade iz
vrst stranke relativne večine, zaradi česar
mu stranka ne bi smela metati polena pod
noge. De Mita je, kot je razumeti iz nje-
govih javnih izjavanj pred televizijskimi
kamerami, moral ugrizniti v kislo jabolko
in se sprijazniti z izbiro državnega pogla-
varja. Tako imenovane laične stranke so
že izjavile, da so pripravljene sodelovati v
novi vladi.

V tem trenutku je težko predvidevati,
ali se bo novemu mandatarju posrečilo
izpolniti prejetjo nalogo. Zdi pa se nam, da
se v italijanskem političnem življenju za-
čenja obdobje z novimi akterji, kar konec
koncev ni niti tako slabo.

Tabor narodnosti - TS'87

V dneh od 9. do 12. julija je bil v Trstu
vsakoletni Tabor narodnosti, to je sreča-
nje mladih predstavnikov manjšin, ki živi-
jo v Sloveniji, slovenskih manjšin izven
matične domovine ter predstavnikov mla-
dine iz Slovenije. Tabor narodnosti, ki ga
je letos organizirala Mladinska sekcija
Slovenske skupnosti, je lepa priložnost, da
se mladi med seboj srečujejo, spoznavajo,
se senzanjajo s problematiko drugih manj-
šin in obenem posredujejo svoje izkušnje
vsem ostalim pripadnikom manjšinskih na-
rodnostnih skupnosti. Obenem pa je Ta-
bor narodnosti koristna pobuda tudi za vso
širšo manjšinsko skupnost, med katero se
ta seminar odvija, saj ta ravno preko mla-
dih gradi nove, sveže odnose z drugimi
manjšinami in z matično domovino ter se
s tem krepi in bogati. Letošnji Tabor na-
rodnosti se je uradno začel v četrtek zve-
čer, ko sta udeležence v Finžgarjevem do-
mu na Opčinah pozdravila tajnik Mladin-
ske sekcije Marjan Breclj in deželni taj-
nik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar. O-
ba sta poudarila pomen te pobude in ori-

sala trenutno stanje slovenske narodnost-
ne skupnosti v Italiji. Že v četrtek zvečer
se je med udeleženci Tabora razvnela ži-
vahna razprava o problematiki Slovencev
v Italiji, o ideji enotnega slovenskega kul-
turnega prostora, o problematiki mladih
mnajšincev. Razgovor je bil dober uvod v
petkov dopoldanski obisk nekaterih važ-
nejših slovenskih ustanov. Tako so mladi
udeleženci Tabora obiskali najprej sloven-
sko radijsko postajo, kjer so jih sprejeli dr.
Filibert Benedetič, dr. Drago Legiša in Jož-
ko Gerdol, nakar so si ogledali prostore
Narodne in študijske knjižnice ter Trža-
ške knjigarne. Obisk Primorskega dnevnika
je vodil glavni urednik Bogo Samsa,
dopoldan pa se je končal s sprejemom na
sedežu tržaške pokrajine, kjer je udeležen-
ce seminarja pozdravil odbornik za kulturo
dr. Zorko Harej. Tudi popoldanska okro-
gla miza je bila namenjena sedanjemu
utripu slovenske mnajšine: o gospodarski
problematiki je spregovoril dr. Marko Ob-
lak, o političnem stanju dr. Peter Močnik.

nadaljevanje na 3. strani ■

RADIO TRST A

☐ NEDELJA, 19. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Rdeči lev«; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Radio oddih; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na počitnicah; 15.00 Na obisku pri cvetličarju Srečku Orlu; 16.00 Glas harmonike; 17.00 Klasični album; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ PONEDELJEK, 20. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Osebno; 9.00 Otroški kotichek: Ali jih poznaš? Okno v živalski cvet; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert RAI iz Milana; 12.00 Zapiski s poti; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Zbor »Lorenzo Perosi« iz Fiumicella; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ TOREK, 21. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Poti do bran; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert RAI iz Milana; 12.00 Pojdite z nami; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Mladi mladim; 16.00 »Kakor od vetra se trese moje srce«. O ljubezni v književnosti 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Večni sopotniki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ SREDA, 22. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Poti do bran; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Trzinu; simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 12.00 Živozeleno. Oddaja o življenju z naravo; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe: Obrazi in utrinki iz slovenske proze; piše Mojca Svab; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ ČETRTEK, 23. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Osebno; 9.00 Otroški kotichek: Josip Vandot: »Kekčeve zgodbe«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu. Godalni kvartet Glasbene matice: violinista Žarko Hrvatič in Aleksandra Pertot, violist Marko Bitežnik, violončelist Peter Filipič; 12.00 Na obisku; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Diskorama; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Mlada Soča in primorska društva v predvojnem času; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ PETEK, 24. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Ne prezrimo!; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v goriškem Avditoriju; 12.00 Na počitnice!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Moški zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Razmišljanja ob slovenskih ljudskih pravljicah; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

☐ SOBOTA, 25. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani; 12.00 »Ta rozajanski glas«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10-17.00 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 Ko se obesi dan. Pesmi za poletni čas; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Radio oddih; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Sovjetska zveza in Zahodna Nemčija

Končal se je večdnevni uradni obisk zahodno-nemškega predsednika Weizsäckerja v Sovjetski zvezi. Medtem ko se je njegov spremljevalec, zunanji minister Genscher vrnil v Bonn, je predsednik Weizsäcker ostal na zasebnem obisku in si je tako ogledal Novosibirsk, ki je znano sovjetsko znanstveno središče. Zatem se je vrnil v domovino.

Zunanji minister Genscher je v Moskvi imel več pogovorov s svojim sovjetskim kolegom Shevardnadzem, s katerim je

proučil možnost tesnejšega gospodarskega sodelovanja med obema državama. Genscher in Shevardnadze sta se dotaknila tudi kočljivega vprašanja odstranjevanja jedrskih raket iz Evrope. V tej zvezi sta ugotovila, da so na pogajanjih v Ženevi dosegli napredek, čeprav še vedno obstaja nesoglasje, zlasti kar zadeva stališče bonnske vlade glede problema raket vrste Pershing 1-A. Zahodnonemška vlada meni, da bi nekaj teh raket moralo ostati na ozemlju Zahodne Nemčije. Shevardnadze in Genscher sta razpravljala tudi o zadevi mladega pilota Rusta, ki je s svojim športnim letalom 28. maja pristal na Rdečem trgu v Moskvi. Preiskava o tem držnem podvigu se nadaljuje in bi se morala končati prihodnji teden. Ta zadeva pa je negativno vplivala na pogovore o nekaterih problemih, ki so pri srcu zahodno-nemškemu odposlanstvu, kot je na primer stanje nemške narodne skupnosti na ozemlju Sovjetske zveze.

—o—

OBRAČUN NESREČE V HERBORNU

Zaradi hude nesreče, ki se je pripetila v torek, 7. t.m., v Herbornu v Zahodni Nemčiji, kjer se je cisterna zaletela v javni lokal in eksplodirala, je doslej umrlo pet ljudi. V bolnišnicah je še 13 ranjencev, od katerih se eden bori s smrtjo. Pristojni sodnik bo prihodnji teden ponovno zaslišal šoferja cisterne. Ta je v bolnišnici, ki jo bo zapustil prihodnji teden. Cisterna je iznenada tresčila v obcestno poslopje zaradi okvare na zavorah.

Počitnice, počitnice...

☐ nadaljevanje s 1. strani

Vsekakor večina ljudi ostane v domačih krajih, oziroma se odpravlja le na krajše izlete in si privoščijo dejavnosti, ki si jih zaradi delovnih obveznosti med letom ne morejo lotiti. Kako prijetno je spet vzeti v roke knjigo, ki je nismo mogli prebrati med letom, obiskati znance in sorodnike, ki jih ne vidimo že dolgo, in sploh spet odkriti veselje, ki ga ima človek ob pogovoru z znanci ali ljudmi, s katerimi se slučajno srečamo na plaži ali na kakem vaškem prazniku. Ljudje sicer govorimo, da si želimo miru in tišine, a na koncu so le redki tisti, ki so zadovoljni in srečni tudi, ko so sami s seboj. Večina išče družbo, hrupno in veselo družbo, ki z veseljem in zabavo pomaga, da pozabimo na vsakodnevne skrbi in na koncu rečemo: lepo je bilo, zabavali smo se, kot že dolgo ne.

Slovenska skupnost vztraja pri zahtevi po razčiščenju

V sredo, 8. julija, je pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu nadaljeval z analizo volilnih izidov in političnega položaja po volitvah, ki ga označuje dejstvo,

vorne izbire, katerim se Slovenska skupnost ne more in ne sme izmakniti.

V razpravi so prišli na dan predlogi za razne pobude in politične akcije v prihodnjem obdobju, da se protimanjšinske sile izolirajo. Kar zadeva politično preverjanje med strankami koalicije na tržaški občini, je pokrajinski svet Ssk potrdil dosedanje stališče stranke, da je treba vprašanje odgovornosti za vodenje protislovenske gonje, v katero so se vpletli tudi sami najvišji predstavniki občinskega odbora, razčistiti. Zato je delegacija Ssk zahtevala odstop celotnega odbora z županom vred. Zaenkrat je dosegla, da po izglasovanju proračuna odstopijo vsi odborniki. Po njenem trdnem prepričanju bi moral odstopiti tudi župan, da bi se potem izvolil novi občinski odbor v celoti, vključno župan. Ker ostale stranke niso dovolj pritiskale na župana, naj odstopi, si je Slovenska skupnost pridržala proste roke, da njen odbornik prof. Lokar odstopi istočasno z drugimi odborniki, a njegovo nadaljnje sodelovanje v novem občinskem odboru (če bo do njega res prišlo) je v danem političnem položaju izključeno. Ssk ne misli torej pozabiti na protislovensko gonjo, zato bo potegnili vse ustrezne politične zaključke in vabi še druge demokratične sile, naj ustrezno nastopajo in s tem ločijo svoje odgovornosti v zvezi z omenjeno gonjo.

Zveza slovenskih kulturnih društev priredi v četrtek 16. julija 1987 ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani (ul. sv. Frančiška 20/II) v Trstu INFORMATIVNO SREČANJE o Deželnem zakonu za Razvoj kulture miru in za mednarodno sodelovanje.

Zakon, ki je stopil v veljavo pred kratkim (16. junija) in predvideva podeljevanje finančnih prispevkov krajevnim javnim upravam, združenjem oz. društvom in šolam, bodo podrobno obrazložili glavni podpisniki zakona samega ob prisotnosti raznih deželnih svetovalcev in drugih predstavnikov javnih uprav in organizacij.

Ker steče rok za prijavo prošenj za leto 1987 že 15. avgusta priporočamo, da ne zamudite priložnosti, da se poglobljeno seznanite z vsebino omenjenega zakona in z možnostmi, ki jih predvideva.

da so bile pobude proti zaščiti Slovencev volilno narejene. To postavlja celotno slovensko manjšino pred pomembne in odgo-

Slovensko javno mnenje

Raziskovalni inštitut ljubljanske fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo je letos že dvajsetič opravil obširno raziskavo slovenskega javnega mnenja. Podatki bodo dokončno obdelani šele jeseni, vendar je ljubljansko Delo pred dnevi prinašalo glavne značilnosti letošnjih izsledkov. Povprečni Slovenec se ne uvrča več pasivno v politični prostor, temveč išče izhoda in kritično kaže na točke v družbi, ki so potrebne sprememb. Obstojne politične inštitucije so deležne upadajočega zaupanja in apatije. V dvajsetih letih je na primer tokrat najnižje ocenjevanje vloge Zveze komunistov. Večina Slovencev sodi, da živi slabše kot prej, da le malo ali nič ne privarčuje, da je čedalje težje z zaposlitvijo in stanovanji, da delo ni spoštovano, da demokracija in samoupravljanje upadajo, da naraščajo pojavi socialne dezorganizacije. Čutiti je naravnost velikanski strah pred kako novo jedrsko nesrečo, pred širjenjem AIDS-a in pred odpuščanjem, ki naj bi ga prinašala nova tehnologija.

Ob vsem tem pa več kot dve tretjini Slovencev težita po vrednotah. Gre jima za »nekaj več« in ne sprejemata kakšnega moralnega nazadovanja in uživanja. Število vernih se sicer povečuje, vendar gre predvsem za nedogmatsko religioznost. Politično dozorevanje se kaže z vse večjim sprejemanjem novih teorij in gibanj, zlasti takih, ki jih sprožajo mladi. Izrazito pozitiven je odnos do civilne družbe, stavk, civilnega služenja vojaškega roka in novih družbenih gibanj, saj bi bila skoraj polovica anketirancev pripravljena, da se vanje aktivno vključi. Izrazito pozitiven je dalje odnos do zahtev po ukinitvi 133. člena Kazenskega zakonika, ki zadeva svobodo izražanja, po reformi Dneva mladosti. Podpora se izraža nadalje javnim tribunam slovenskih pisateljev, pluralističnemu reševanju konfliktov, ljudskim glasovanjem o ključnih vprašanjih, kot so predlagane spremembe jugoslovanske ustave in načrtovana gradnja jedrskih elektrarn, a tudi neposrednim volitvam.

V BOCNU SE PREMIKA

Kot sporoča pokrajinska uprava iz Bona, je 6-članska paritetna komisija, ki je posvetovalni organ vlade za uresničevanje posebnega statuta, obravnavala vprašanje bocsenske avtonomne sekcije deželne uprave sodišča. Vlada je že pred tremi leti izdala določila za uresničitev tega dela posebnega statuta. Po teh določilih, ki še niso bila uresničena, šteje sekcija 6 sodnikov. Trije morajo biti italijanskega, trije pa nemškega jezika. Dva nemška in ena italijanskega sodnika bi morala imenovati pokrajinska uprava, dva italijanska in enega nemškega sodnika pa rimska vlada. Za tega nemškega sodnika pa bi morala dati soglasje pokrajina.

Paritetna komisija je zdaj predlagala, da se zniža starostna meja za kandidate, ki bi radi zasedli ta mesta, od 50 na 45 let. Poleg tega naj bi lahko postali sodniki tudi javni uslužbenci, ki so dosegli 10-letno službeno dobo.

Zaščita okolja dolžnost vsakega kristjana

Papež Janez Pavel II., ki se je mudil na počitnicah v Cadoreju, je v nedeljo, 12. t.m., maševal na čudoviti planoti v Val Visdende. Na svečanosti ob prazniku zavetnika gozdarjev je papež poudaril, da je zavzetost za zaščito okolja dolžnost vsakega kristjana. Na svečanosti v kraju, ki je zelo blizu meje med Venetom in Furlanijo-Julijsko krajino, sta bila prisotna tudi videmski nadškof Battisti in predsednik deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Biasutti. Slednji je povabil papeža, naj obišče Furlanijo-Julijsko krajino. Papež je dejal, da bo pomislil. Predsednik deželne vlade Biasutti je rekel, da bo deželna uprava čimprej tudi formalno izrazila papežu vabilo na obisk.

V nedeljo popoldne je papež obiskal Longarone, kjer se je na pokopališču v Fortogni poklonil spominu 1917 žrtev vajojske tragedije. Pred 24 leti se je del hriba Toc zrušil v umetno jezero pri Ertu in Cassu v Furlaniji - Julijski krajini in po-

vzročil ogromen val, ki je butnil čez vajojski jez in opustošil dolino reke Piave pri Longaroneju.

—o—

VISOK KRVNI DAVEK

V prvih 12 dneh tega meseca se je v Italiji pripetilo 8.536 prometnih nesreč. Življenje je izgubilo 318 ljudi, 7.254 pa jih je bilo ranjenih. V lanskem juliju ter avgustu je na italijanskih cestah umrlo 718 ljudi, kar pomeni, da smo v letošnjih prvih dneh julija dosegli žal skoraj polovico smrtnih žrtev v dveh lanskih poletnih mesecih. Po mnenju strokovnjakov se mnogo prometnih nesreč zgodi zaradi utrujenosti voznikov, ki iznenada zaspijo, kar je seveda zanje usodno.

O USODI ITALIJANSKIH VOJAKOV

Iz Moskve se je vrnila italijanska delegacija, ki jo je vodil podtajnik Tomaso Bisagno in ki ima nalogo, da prouči podatke o domnevnem pokolu kakih 2.000 italijanskih vojakov v Lwovu v Sovjetski zvezi. Rezultat našega obiska je pozitiven, je dejal podtajnik Bisagno, in gradivo, ki smo ga dobili v roke ne izključuje možnosti zločina nad italijanskimi vojaki po 8. septembru leta 1943 v Lwovu. Poleg Moskve si je delegacija v spremstvu sovjetskih sodnikov ogledala tudi okolico Lwova, kjer se je pogovarjala z dvema očividcema domnevne tragedije. Podtajnik Bisagno in njegovi sodelavci so obiskali tudi gozd, kjer je po izjavah sovjetskih izvedencev prišlo do pokola kakih 2.000 italijanskih vojakov, ki niso hoteli po kapitulaciji fašistične Italije v septembru leta 1943 sodelovati z Nemci.

OBISK NOVEGA PREDSEDNIKA

V okviru predstavitev sestankov se je v Ljubljani mudil novi predsednik Slovenskega stalnega gledališča v Trstu prof. Jože Pirjevec. Srečal se je z ministrom za kulturo Valdimirom Kavčičem, z Matjažem Kmeclom, ki odgovarja za kulturo pri centralnem komiteju zveze komunistov Slovenije, podpredsednikom republiškega komiteja Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Cirilom Zlobcem in drugimi osebnostmi. Poudarjena je bila potreba po nadaljnjem uveljavljanju gledališča kot tudi nujnost posredovanja matične domovine pri italijanskih oblasteh za zakonsko rešitev finančnih problemov osrednje manjšinske kulturne ustanove.

ŠKOCIJANSKE JAME NA SEZNAMU UNESCO

V soboto, 11. t.m., je bila v Matavunu slovesnost ob uradnem vpisu Škocijanskih jam na seznam edinstvenih prirodnih znamenitosti in kulturnih spomenikov z vseh celin. Seznam vodi organizacija UNESCO. Takih naravnih in kulturnih spomenikov je na seznamu do zdaj 242. Iz Jugoslavije so še Plitvička jezera in Durmitor. Na slovesnosti je spregovoril predsednik jugoslovanske zvezne skupščine Marjan Rožič. Dejal je, kako so v Jugoslaviji lahko ponosni, ker je še en del prelepe narave našel mesto na seznamu vsega, kar je najlepšega na svetu. To Jugoslavijo še bolj obvezuje, je nadaljeval Marjan Rožič, da varuje in neguje ne samo naravne redkosti, ki jih v tujini tako cenijo, temveč tudi mnoge druge predele skupne domovine. Rožič je naglasil, kako je nujno nameniti več sredstev za varovanje lepote, s katerimi je narava tako obilno obdarila razne predele Jugoslavije.

Škocijanske jame so bile uradno odprte pred natančno stoletjem. Za sobotno slovesnost so dokončali ureditev obširnega prostora pred glavnim vhomom v jamo. Tako so zgradili sprejemni center in nove sanitarne naprave ter uredili obširni parkirni prostor za kakih 30 avtobusov in sto avtomobilov.

Tabor narodnosti - TS'87

■ nadaljevanje s 1. strani

V soboto je mlade zanimala tema enotnega slovenskega kulturnega prostora. Uvodno razmišljanje pisatelja prof. Borisa Pahorja je dalo vrsto vzgibov za živahno razpravo, ki je pokazala nenazadnje tudi to, da je enotni slovenski kulturni prostor ideja, ki mlade združuje in je odsev njihovih stremeljenj. Glede sobotnega programa bi omenili še obisk na sedežu devinsko-nabrežinske občine, kjer je udeležence sprejel župan Bojan Brezigar in jim orisal problematiko te občine, pri čemer je mla-

de zanimalo predvsem narodnostno stanje in ogled Lupinčeve kmetije v Praprotnu. Nedeljski zaključni razgovori so pokazali, da je bila pobuda za Tabor narodnosti v Trstu več kot zgolj koristna. Zamejski utrip je segel preko Ljubljane vse do Lendave, tržaški udeleženci pa so posredno spremljali najnovejše dogodke, ki se tičejo mladih v Sloveniji. Udeleženci so enotno potrdili pravilnost smernic Tabora mladih: vezi med njimi so se okrepile in že je bil govor o prihodnjem srečanju.

Mladinska sekcija Ssk

POSODE ZA ZBIRANJE STEKLA TUDI V DEVINSKO-NABREŽINSKI OBČINI

Tudi v občini Devin-Nabrežina so pred kratkim namestili posode za zbiranje stekla. Za namestitev je poskrbela občina na podlagi konvencije s podjetjem Vetrital, ki upravlja podobne usluge tudi v nekaterih drugih občinah tržaške pokrajine. S tem je bil uveden načrt za ločeno pobiranje odpadkov, ki v kratkem predvideva tudi namestitev posebnih zbiralnikov papirja.

Pobudo je usklajeval odbornik za okolje Igor Tuta, spremljala pa jo bo obveščevalna akcija, ki bo stekla po definiciji konvencije za zbiranje papirja. S tem se torej devinsko-nabrežinska občina priključuje ostalim občinam tržaške pokrajine, ki so že uvedle tovrstno službo. Diferencirano pobiranje odpadkov med drugim znatno zmanjša količino odpadkov, ki je dnevno namenjena v upepeljevalnik, in omogoča ponovno uporabo nekaterih surovin.

ZBIRKA PISEM

V miramarskem parku so v sredo, 15. t.m., predstavili zbirko pisem, ki jih je avstrijski nadvojvoda Maksimiljan Habsburški pisal svoji ženi Charlotti v letih 1856-1859. Naslov knjige, ki vzbuja precejšnje zanimanje tudi med zgodovinarji, je »Moja draga, ljubljena Charlotte«.

Kmetijstvo na Tržaškem

Pokrajinski svet je odobril poseben načrt za razvoj kmetijstva na Tržaškem. Za ta namen bodo izdali 140 milijonov lir.

Leta 1982 so kmetije in gozdovi v tržaški pokrajini pokrivali 7.978 hektarov, aktivnih kmetijskih dejavnosti pa je bilo 2.329. V glavnem je šlo za mešane dejavnosti, kot na primer vinogradništvo - živinoreja, cvetličarstvo - vrtnarstvo - vinogradništvo in tako dalje. Živinoreja je postopoma upadla zaradi pomanjkanja krme, ki je skopa kraška zemlja ne nudi dovolj. Od leta 1970 do leta 1982 se je živinoreja zmanjšala za 45,3 odstotka. Vinogradi pokrivajo samo 352 hektarov, vendar se s to dejavnostjo ukvarja 1.666 kmetij, medtem ko 6.459 hektarov pokrivajo gozdovi, od katerih je večji del namenjen sečnji. S kmetijstvom se deloma ukvarja približno 2.500 oseb, štetje iz leta 1981 pa priča, da se za kmetijstvo »part-time« odloča vedno več mladih izpod 30 let.

Kakšna je torej vsebina novega pokrajinskega načrta? Na prvem mestu naj omenimo, da so vsi predlogi v skladu z normami Evropske gospodarske skupnosti, vsebujejo pa načrte za sanacijo obdelovalnih površin, gradnjo kmetijskih infrastruktur, ukrepe proti propadanju zemlje in zemeljski eroziji, ki jo povzročajo podtalne vode, nadalje pogozdovanje in razvoj kmečkega turizma. Veliko vlogo imajo tudi posodobitev dela, učinkovita strojna oprema in nenazadnje skrb za zaščito okolja in narave, ki je v načrtu stalno prisotna, saj se mora kmetijstvo razvijati vzporedno s potrebami, ki jih narekuje splošna gospodarska in industrijska evolucija.

Umrl je inženir Milan Sosič

Po dolgi in mučni bolezni je pred dnevi v katinarski bolnici umrl inženir Milan Sosič, gradbenik, šolnik, združni in javni delavec. Pokojnik je 7. junija dopolnil 79 let. Študiral je v Novem mestu, v Trstu in diplomiral v Padovi. V povojnem obdobju je pod zavezniško upravo obnovil številne porušene vasi na Primorskem. Zgradil je med drugim Dom šolskih sester v Trstu ter Marijina doma v ulici Risorta in pri Svetem Ivanu, cerkev pri Sveti Ani, Slomškov dom v Bazovici, Finžgarjev dom na Opčinah in sedež Hranilnice in posojilnice na Opčinah.

Pokojni inženir Milan Sosič je bil leta 1929 poklican k vojakom v Palermo, postal častnik, a pozneje degradiran kot filoSlovenski element. V 70-tih letih je poučeval matematiko na slovenski tržaški srednji šoli.

Po vojni se je vključil v Slovensko krščansko socialno zvezo in bil tudi njen predsednik. Bil je nato član Slovenskega ljudskega gibanja, kjer je zavzemal predsed-

niško mesto. Kandidiral je že na prvih po-vojnih volitvah v Trstu leta 1949 na Slovenski narodni listi. Z ustanovitvijo Slovenske skupnosti je bil kandidat na vseh upravnih volitvah. Leta 1970 je bil izvoljen za pokrajinskega svetovaleca in odbornika za proračun. Več let je bil svetnik v drugostopenjski davčni komisiji. Nekaj let je bil predsednik krajevnega sosveta za Vzhodni Kras. Bil je tudi član Zupnijskega pastoralnega sveta na Opčinah. Dolgo let je pokojnik bil najprej podpredsednik in nato do leta 1983 predsednik Hranilnice in posojilnice na Opčinah. Iz javnega življenja se je umaknil leta 1985 zaradi hude bolezni.

—o—

Ob bridki izgubi inž. Milana Sosiča, dolgoletnega podpredsednika in predsednika Hranilnice in posojilnice na Opčinah, izrekajo iskreno sožalje soprogi, otrokom in ostalim svojcem Upravni in Nadzorni odbor, ravnateljstvo in uslužbenci Hranilnice.

KPI v Trstu o zadnjih volitvah

Tržaško tajništvo komunistične partije je na tiskovni konferenci predstavilo dokument, ki je sad strankinega razmišljanja po volitvah 14. in 15. junija. V uvodnem delu se federalni odbor in federalna nadzorna komisija sklicujeta na sklepe 17. vsedržavnega kongresa, o katerem trdita, da je potrdil izvirni proces demokratičnega prehajanja k socializmu. Komunisti potrjujejo program za alternativo in priznavajo volilni poraz, pri čemer še posebej poudarjajo, da jih je zapustil del mladine. Na Tržaškem so volilni izidi pokazali na poslabšanje nacionalističnega in desničarskega ozračja. Komunistična partija je doživela zaskrbljujoče izgube. Potrjena pa sta bila dva njena parlamentarca. Med ostalimi strankami je prišlo do splošnega sprejemanja protislovenskih in neoliberalističnih pogledov vodstva Liste za Trst. Krščanska demokracija je le delno okrepila svoj položaj, pravi dokument tržaške federacije komunistične partije. Republikanci in liberalci niso prišli iz daljšega obdobja stagnacije. Nevarno so napredo-

vali misovci. O socialnih demokratih in Slovenski skupnosti dokument pravi, da sta stranki plačali ceno ne povsem jasnega zavračanja nacionalistične kampanje. Posebna pozornost pa je posvečena socialistom in njihovem sporazumu z Listo za Trst. V Trstu je nevarnost, pravi dokument, vse večje podrejenosti demokratičnih strank liberal-nacionalnim silam, katerih izraz je Lista za Trst. Komunisti želijo sprožiti razpravo z ostalimi strankami o vprašanih sožitja, zaposlitve, krajevnih avtonomij in mednarodne vloge Trsta. Do soočenja bo prišlo tudi s katoliškim svetom, ki kaže zanimanje za ta vprašanja. Partija bi rada ustvarila novo demokratično fronto, ki bi bila sposobna izolirati nacionalistična središča. Bistvenega pomena je pri tem vprašanje sožitja Italijanov in Slovencev ter zaščita manjšin v Italiji.

Povolilno obdobje terja od komunistov pravo ponovno ustanovitev stranke. Do začetka avgusta mora posebna komisija štirinajstih vodilnih predstavnikov sestavi-

dalje na 6. strani ■

Zoran Lupinc svetovni prvak

V Ahtnu je bilo v soboto, 11., in nedeljo, 12. julija, prvo svetovno tekmovanje ljubiteljev frajtonerce, torej med glasbeniki, ki najbolje igrajo na diatonično harmoniko. Prvo mesto je odnesel mladi Zoran Lupinc iz Šempolaja. Udeleženci so bili iz Italije, Avstrije, Slovenije, Španije in Zahodne Nemčije. Od skupnih 80 tekmovalcev jih je prišlo samo 13 v finale. V strogi komisiji, ki jo je vodil profesor Casagrande, so bili še glasbeniki Flocco iz Italije, Ivančič iz Opatije ter Švicarja Ambach ter Grissoni. Svetovno prvenstvo v Ahtnu je nadaljevanje srečanj med ljubitelji frajtonerce, ki so se začela v tem fur-

lanskem kraju pred štirimi leti. Nagrade so poleg svetovnega prvaka Lupinca dobili še najboljši izvajalci, razdeljeni v tri starostne skupine, in pa harmonikaški ansambli. V tej skupini sta zmagala Slovenca Stane in Jože Veble. Tudi med ostalimi nagrajenci je več Slovencev, tako med najmlajšimi Marjan Lipovšek, med mladimi Andrej Plesničar, med starejšimi pa poleg Zorana Lupinca tudi Tiberij Mauri od Domja, ki je dosegel tretje mesto.

Tekmovanje v Ahtnu sta priredila domača občina in združenje Alta Val Malina. Podprla ga je svetovna zveza za širjenje in uveljavljanje harmonike.

OTROCI IZSELJENCEV SPOZNAVAJO DOMOVINO SVOJIH STARŠEV

Ta teden je prišla v Benečijo skupina 20 mladincev in mladink iz Kanade, ki so vsi sinovi slovenskih izseljencev. Mladinci in mladinke bodo mesec dni preživeli v krajih, kjer so se rodili njihovi starši. Bivanje v Benečiji prireja Zveza slovenskih izseljencev Furlanije - Julijske krajine s finančno podporo deželne uprave. Predstavniki Zveze slovenskih izseljencev so jih pričakali v torek na letališču v Rimu, od koder so mladi nadaljevali pot v Čedad oziroma Špeter. Do 8. avgusta bodo prebivali v hotelu Belvedere. Tu bodo imeli priložnost spoznati rojstne kraje svojih staršev, se pravi Benečijo, nudila pa se jim bo tudi možnost za spoznanje celotne Furlanije - Julijske krajine tudi, vsaj delno, Italije. Ogleдали si bodo med drugim Oglej, Trst in Benetke. Šlo bo za študijsko oziroma delovno letovanje, saj bodo v Špetru poslušali najrazličnejša predavanja.

Zveza slovenskih izseljencev je že priredila podoben seminar, saj je na začetku leta delovala v Benečiji skupina mladih iz Argentine in Avstralije. Zveza pa napoveduje novo pobudo za letošnjo jesen. Na začetku septembra se bo za krajši čas vrnila v Benečijo skupina kakih 20 izseljencev, ki živijo v Argentini in Braziliji. Gre za starejše ljudi — vsi so že dopolnili 60 let starosti — in niso bili v domačih krajih že najmanj 20 let.

NIZ KONCERTOV V PALAČI ATTEMS V GORICI

V prelepem okolju palače Attems v Gorici, ki jo kulturnemu društvu Lipizer, kot prireditelju koncertov, dajeta na razpolago pokrajinski muzej v osebi ravnateljice muzeja dr. Marie Massau Dan in pokrajinsko odbornišvo za kulturo, sta, v soboto, 4. julija, začela niz koncertov glasbenikov dežele Furlanije - Julijske krajine, pianista Paolo Chiarandini in Ester Manzocco. Dvojica je štiriročno odigrala kvaliteten program, ki je potrdil utemeljenost priznanj in nagrad, ki sta jih pianista prejela na važnih natečajih.

Koncert se je začel z Mozartovo Sonato Op. 3 KV 381, v kateri se je pokazala stilistična preciznost in dobra uigranost. Lepa je bila tudi interpretacija Schumannovega »Ball-scenen« Op. 109, ki je zlasti ugajala občinstvu. Drugi del večera je bil posvečen sodobnejšim skladateljem. Pianista sta izvajala G. Faureja »Dollyne prizorčke« Op. 56 in Busonijeve »Finske narodne pesmi«. Izven programa sta Paolo Chiarandini in Ester Manzocco zaigrala še »Variacije na irsko narodno temo« skladatelja Hansa Haasa. Vse v tehnično zelo domiselni izvedbi.

STIKI GOSPODARSKIH OPERATERJEV NA GORIŠKEM

V preteklih dneh sta se srečali delegaciji gospodarskih operaterjev, ki delujejo na Goriškem na obeh straneh meje. Gre za poglobljanje stikov, ki so bili vzpostavljeni v maju, da bi prišlo do možnih oblik sodelovanja na industrijski in trgovski ravni med gospodarskimi podjetji na obeh straneh meje.

Počastitev Lojzeta Bratuža

Nekaterim proslavam, ki so se letos že zvrstile ob 50-letnici smrti Lojzeta Bratuža, se je pridružila še ena in sicer v nedeljo, 12. t.m., v Batujah v Vipavski dolini. Prebivalci te vasi so se namreč odločili, da mu na pročelju osnovne šole postavijo spominsko ploščo, ki bo trajno opozarjala, da je pokojni Bratuž poučeval v Batujah v letih 1924-1928, torej v času, ko je fašistični režim že začel dvigati glavo proti slovenskemu šolstvu in sploh proti slovenski kulturi. Znano je tudi, da je goriški mučenik v Batujah precej pomagal pri cerkvenem petju in da je sedanji batujski organist Julko Vetrih, ki opravlja to službo že od predvojnih časov, njegov učenec.

40 LET DELOVANJA KOLONIJE SLOKAD

Po drugi svetovni vojni, v času, ko so se obnavljala slovenska društva in organizacije, je skupina duhovnikov in laikov ustanovila Slovensko karitativno društvo Slokad. V nedeljo, 12. t.m., je Slokad slavil svojo 40-letnico delovanja s prireditvijo v Dragi pri Trstu, kjer je v teh dneh prva izmena otrok letošnje kolonije.

Štiri desetletja dela za slovensko mladino gotovo niso kratko obdobje. O pomenu tega vzgojnega dela priča že podatek, da je v teh štiridesetih letih življenja obiskovalo kolonije, ki jih je prirejal Slokad, nad 8000 otrok.

Prvi pobudnik otroških kolonij je bil katehet dr. Jože Prešeren, ki je skupaj s slovenskimi učiteljicami in nekaterimi didaktičnimi ravnateljici organiziral prvo slovensko otroško kolonijo v Žabnicah. Naslednje leto je bila v Naborjetu, nato pa spet v Žabnicah. Zaradi težav z oblastmi, ki so videle nevarnost v bivanju tolikih slovenskih otrok v narodnostno mešanih krajih, je Slokad nekaj let prirejal kolonije v Karniji in notranjosti Italije, od leta 1965 pa so poletne kolonije Slokada v Dragi pri Trstu.

Na nedeljski proslavi so poleg otrok, ki so v tej izmeni v koloniji, sodelovali še otroški zbor in ansambel Krt iz Stranj pri Kamniku. Na sporedu so bile tudi recitacije in pričevanja nekaterih bivših gojencev in sodelavcev Slovenskega karitativnega društva Slokad, ki so obujali spomine na preteklo delovanje in pomen dela, ki ga društvo opravlja že 40 let.

Proslave in odkritja spominske plošče v Batujah se je udeležila velika množica predvsem domačinov, pridružila pa se jim je tudi Bratuževa družina iz Gorice in predsednica Zveze slovenskih organizacij Marija Ferletič. V kulturnem sporedu so sodelovali domači odrasli moški pevski zbor pod vodstvom Julka Vetriha, otroški

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO V TRSTU

razpisuje

letno študijsko stipendijo v počastitev pokojnega gospoda Mihaela Flajbana.

Stipendija bo znašala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno študijsko dobo, v kolikor bo koristnik zadostil pogojem pravilnika. Stipendija je namenjena slovenskim zamejskim visokošolcem, ki se bodo vpisali na tržaško ali videmsko univerzo v akademskem letu 1987-88.

Za letošnje akademsko leto S.D.D. predvideva možnost, da se podeli še ena stipendija tudi slovenskim visokošolcem, ki so že vpisani na deželnih ali na kaki drugi univerzi.

Za podrobnejša pojasnila o pravilniku in roku vlaganja prošenj naj se interesenti javijo na sedežu SDD v Trstu, ul. Machiavelli 22, II. nadstropje, tel. 6612, vsako sredo od 16. do 18. ure.

zbor, ki ga je vodil Jožko Kragelj, in mladi recitatorji. Spored je povezoval predsednik krajevne skupnosti Batuje, daljši govor o liku Lojzeta Bratuža pa je prebral predsednik krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva Ivan Ušaj.

Na koncu je v imenu Bratuževe družine iz Gorice spregovoril še znani zamejski javni delavec, profesor Andrej Bratuž, ki je proslavo v Batujah postavil v niz dosežanj slovesnosti, ki so v spomin Lojzeta Bratuža že potekale na obeh straneh meje. Podčrtal je dejstvo, da tudi take pobude krepijo zavest pripadnosti Slovencev enemu narodu, pa naj živijo v matični domovini, Italiji, Avstriji ali na Madžarskem, in da je to ena starih manifestacij, ki udeležajo skupni slovenski kulturni prostor.

Tekmovanje »Seghizzi« v Gorici

V Gorici se je začelo 26. Mednarodno tekmovanje pevskih zborov Cesare Augusto Seghizzi. Iz tehničnih razlogov so organizatorji prenesli to tekmovanje v julij, ker je s tem omogočena večja prisotnost pevskih zborov. V ponedeljek, 13. t.m., se je v konferenčni dvorani na razstavišču Espomego začel strokovni posvet, ki je bil letos posvečen vprašanju o pedagogiki in didaktiki impostacije glasu ter osnovni glasbeni vzgoji pevcev. Tekmovalni del pa se je začel v sredo, ko so nastopili mešani pevski zbori z izvajanjem polifonskih pesmi. Po-

lifonske skladbe bodo na sporedu do vključno petka, ko bodo nastopili moški oziroma ženski pevski zbori. V soboto, 18. julija, pa bodo sodelujoči zbori tekmovali v petju ljudskih pesmi. Istega dne zvečer bo zaključni koncert z nagrajevanjem. Na 26. tekmovanju zborovskega petja Seghizzi v Gorici sodelujejo zbori iz Italije, Sovjetske zveze, Finske, Zvezne republike Nemčije, Bolgarije, Madžarske, Španije, Poljske, Kostarike, Švedske, Češkoslovaške in Jugoslavije. Na natečaju sodeluje tudi slovenski pevski zbor »Akord 84«

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšla je nova številka revija »Primorska srečanja«

Pred dnevi smo dobili v roke zadnjo številko revije »Primorska srečanja«, ki izhaja v Novi Gorici in katere odgovorni urednik je Marjan Tavčar. Priznati je treba, da je revija »Primorska srečanja« spretno in zanimivo urejevana ter da vsaka njena številka dostojno predstavlja intelektualni potencial Primorske.

V zadnji številki najdemo najprej sestavek, ki ga je napisala Slavica Plahuta in ki obravnava vsekakor zanimivo tematiko, se pravi delovanje fašistične stranke v goriški pokrajini od leta

1941 do kapitulacije fašistične Italije v septembru leta 1943. Za stanje v tedanji goriški pokrajini je značilno, kar piše avtorica o akcijskem načrtu novega federalnega tajnika Molina, ki je prišel v Gorico ob koncu leta 1940. Kot temeljne vzroke za neurejene razmere v fašističnem gibanju na Goriškem, piše Slavica Plahuta, je novi tajnik navedel pomanjkanje zvestih in sposobnih sodelavcev, tujerodno in sovražno misleče slovensko prebivalstvo in tujerodno duhovščino, v kateri je videl središče slovenske propagande. Načrt tega federala je v politiki do Slovencev sicer zavračal nasilje, a se je zavzemal za prefinjeno demografsko politiko. V bojazni, da bi se furlansko-italijanski del pokrajine v prihodnosti zadušil v slovenskem elementu spričo njegove visoke natalitete se je zavzemal za teritorialno revizijo pokrajine v korist italijansko-furlanskega dela. Od strankinih funkcionarjev je zahteval strogo disciplino, za nevarno tujerodno duhovščino pa pazljivo nadzorovanje. Fašizem v nekdanji goriški pokrajini nikakor ni prodrl med Slovence, čeprav so tu pa tam bile kake izjeme. Slavica Plahuta obravnava obdobje, ko so se na Primorskem pojavili prvi partizani in omenja akcije goriških škvadristov, ki so bile tako hude, da jih niso odobrvali celo organi, ki so skrbeli za javni red. Vsa prizadevanja fašistične stranke pa niso zajezila partizanskega gibanja v pokrajini. S padcem fašizma 25. julija 1943 se je prenehalo, zaključuje svoj sestavek Slavica Plahuta, eno najmračnejših obdobij za Slovence na Goriškem.

Zadnja številka revije »Primorska srečanja« objavlja vrsto drugih zanimivih člankov, ki jih tu seveda ne moremo niti omeniti. Leposlovje zastopajo Marjan Tomšič, Aleksij Pregarc, Franjo Frančič, Danilo Japelj, Dušan Moravec, Franče Magajna in drugi. Zanimivi so tudi zapiski, ki jih odlikuje predvsem čut za aktualnost. Na zadnjih straneh sta objavljena dva sestavka, katerih avtorja se z naravnost pretresljivimi besedami poslavljata od prezgodaj umrlega zdravnika, humanista in umetnika dr. Aleksija Zbone.

Ob 60-letnici Pavleta Merkuja

V nedeljo, 12. julija, je slavil svoj 60. rojstni dan skladatelj, slavist, etnograf in vsestransko kulturno angažirani slovenski akademik Pavle Merku. Ob njegovi 60-letnici je revija Mladika izdala v knjižni obliki vrsto člankov, ki jih je Merku pisal za rubriko Imena naših krajev. Pod tem naslovom so Merkujeve študije izhajale v Mladiki od januarja 1983 do oktobra 1986. Nova publikacija je izšla v 150 oštevilčenih izvodih in šteje skupno 40 strani velikega formata.

Gre torej v nekem smislu za slavnostno publikacijo, ki je bila tudi mišljena kot presenečenje na srečanju z avtorjem. Srečanje je priredila Mladika v prostorih Slovenske prosvete v Trstu in njena pobuda ni bila samo priložnost, da so prijatelji nazdravili slavljencu, ampak tudi kulturni dogodek, saj so Merkujevi zbrani članki o imenih naših krajev in o živih besedah v naših narečjih prav gotovo vredni vse pozornosti.

Za Pavleta Merkuja pa bo ta izdaja prav gotovo spodbuda, da se bo lotil še drugih raziskav in glasbenega ustvarjanja, še posebej sedaj, ko je konec prejšnjega tedna končal s svojo zaposlitvijo na tržaški radijski postaji, pri kateri je sodeloval od leta 1953 in je od leta 1965 bil stalno nastavljen.

Prva ruska neuradna revija z naslovom »Glasnost«

V Moskvi so pred dnevi predstavili prvo številko revije z naslovom »Glasnost«. Gre za revijo, ki jo izdaja oziroma misli izdajati skupina disidentov. Nekateri so šele pred nekaj meseci prišli iz kazenskih delovnih taborišč. V prvem uvodniku revije je reečno, kako se njeni uredniki in izdajatelji zavedajo nevarnosti lastne akcije, a se hkrati zavedajo, da je nedelavnost na tem področju nedopustna.

Revija obsega 55 strani, napisanih z navadnim strojem. Naklada znaša nekaj več kot 50 izvodov. Novo revijo so predstavili v stanovanju glavnega urednika, ki se piše Sergej Gregorjants. Gre za literarnega kritika, ki so ga v letošnjem februarju izpustili iz zapora. Na predstavitvi je bilo kakih 20 zahodnih časnika. »Pred vami je prva nevladna revija, ki je politična, a ne strankarske vsebine«. Tako je iz-

javil glavni urednik in poudaril, da smatrajo izid prve številke nove revije za dogodek izredne važnosti. En izvod revije so poslali tudi centralnemu komiteju sovjetske komunistične partije, vendar do tega trenutka še niso prejeli odgovora na prošnjo, naj se izda dovoljenje za izdajanje revije.

Glavni urednik je sporočil, da bodo v drugi številki objavili daljši sestavek o sovjetski varnostni službi KGB. Uredniški kolektiv upa, da bo oblast izdala dovoljenje za izdajanje revije in misli tudi zaprositi oblasti za finančno pomoč. Uredniški odbor namerava poleg revije Glasnost izdati vrsto monografij in prirejati javne okrogle mize. V stanovanju glavnega urednika se je poleg zahodnih časnika zbralo kakih deset sovjetskih političnih aktivistov iz raznih krajev.

NOVICE

SOVJETSKA DELEGACIJA V IZRAELU

Desetčlanska sovjetska konzularna delegacija je dospela v Izrael, kjer bo pregledala stanje imovine ruske pravoslavne Cerkve v Sveti deželi in pa položaj sovjetskih državljanov, ki tam prebivajo. Že dvajset let ni obiskala Izraela tako pomembna sovjetska delegacija, saj so odnosi med državama pretrgani vse od šestdnevne vojne leta 1967. Izraelsko zunanje ministrstvo je izrazilo željo, da bi prišlo tudi do uradnih diplomatskih stikov med obiskom, vendar zaenkrat ni napovedano nobeno srečanje. Med državama ostajata sporni vprašanji izseljevanja Judov iz Sovjetske zveze in pa gledanja na načrtovano mednarodno mirovno konferenco za Bližnji vzhod.

STANJE TISKA V ITALIJI

Predsednik italijanskega Združenja izdajateljev časopisov Giovannini je na občnem zboru obširno govoril o stanju tiska v Italiji. Naglasil je, da se je stanje globoko spremenilo v primerjavi s tistim pred desetimi leti. Danes se v Italiji prodaja dnevno 11 milijonov in 400 tisoč izvodov listov. Gre za šest milijonov in 200 tisoč izvodov dnevnikov, za tri milijone 500 tisoč izvodov tednikov, za 300 tisoč izvodov petnajstdnevnikov in za en milijon 266 tisoč izvodov mesečnikov. Pred desetimi leti so dnevno v Italiji prodajali en izvod dnevnika na 11,5 prebivalcev, zdaj pa se prodaja en izvod dnevnika na 9,3 prebivalcev.

SKORAJ NARODNI JUNAK ...

Preiskava javnega mnenja je v Združenih državah pokazala, da uživa podpolkovnik mornariških strelcev North veliko simpatij, vendar pa večina anketirancev meni, da ni pravilno ravnal, ko je pomagal contrasom v Nikaragvi kljub prepovedi kongresa.

43 odstotkom Amerikancev je ključna oseba afere Irangate, podpolkovnik North, simpatična. Le 14 odstotkov vprašanih ima o njem slabo mnenje, ostali so neodločeni. Kar 50 odstotkov vprašanih pa je mnenja, kot smo rekli, da ni ravnal pravilno. 35 odstotkov anketirancev mu daje prav tudi glede prepovedanih dejanj. Kar 62 odstotkov anketirancev verjame, da govori resnico.

Medtem je iranski poslovnež Gorbani-far zanikal Northovo trditev, da mu je sam svetoval podpiranje contrasov z izkupički tajne prodaje ameriškega orožja Iranu.

Preiskovalci v Washingtonu pa so medtem objavili spomenico admirala Poindexterja, v kateri je med drugim trditev, da je predsednik Reagan maja lani svetoval, naj se kljub nasprotovanju kongresa novim podporam contrasom najde način, da se jim vsekakor pošljeta orožje in denar.

KPI V TRSTU O ZADNJIH VOLITVAH

■ nadaljevanje s 4. strani

ti predloge za preustroj vodstvenih organov. Do konca oktobra pa bo programska konferenca, na kateri bodo delegati razpravljali o komunističnih predlogih za prihodnost Trsta.

Kako gojimo jagodičja

Za vse jagodičje mora biti dobra ilovnato peščena zemlja, razen za ameriške borovnice, ki terjajo kisló, humozno in najboljše organsko zemljo. Razen za borovnice naj bo zemlja dobro pognojena s hlevskim gnojem, glede na analizo zemlje tudi z določeno količino umetnih gnojil.

Jagoda razvije korenine plitko pod površjem, zato naj bo zemlja do globine 30 cm rodovitna, dovolj vlažna in drobna. Zemljo za sajenje jagod pripravimo z ustreznim kolobarjenjem. Jagode ne smejo dalj časa rasti na istem mestu, ker se zemlja enostransko izčrpa, razmnožijo se bolezní in škodljivci ter razbohoti plevel.

Pred sajenjem jagod pognojimo 10 arov zemlje z 20 kg petenkalija in 15 kg superfosfata. Z rotovatorjem gnojilo podkopljemo in zemljo podrobimo. Jagode bodo uspešno rasle in rodile le na dobro pripravljene vrtni, humozni, godni in rahli zemlji.

Jagodam je nujno potrebna voda; če so padavine neredne, jih je treba namakati ali zalivati. Najprimernejše so oroševalne naprave. Najtežje se je boriti proti vrczam, ki delajo največjo škodo, ker povzročajo slabo rast, rodnost in odmiranje rastlin. Navadno ne nastopa en sam virus, pač pa cele skupine virusov. Edini izhod proti tej nadlogi je sajenje in vzgoja brezhlebnih sadik, ki terjajo poseben postopek.

Virusne bolezni se prenašajo z razmnoževanjem jagod prek vitic, listnih uši in prsič. Zato jih zatirajo z organofosfornimi sredstvi spomladi, zgodaj poleti in po obiranju jagod. Z enakimi sredstvi zatiramo tudi listne uši. Jagodov cvetožer povzroča sušenje jagodovega cvetja, hroščki nagrizejo cvetne peclje, zato cvetovi odmrejo. Proti njim škropimo spomladi z insekticidi. Nevarna bolezen je tudi bela listna pegavost. Na zgornji strani lista se naredi okrogle rdečkaste pege, ki postanejo kmalu bele, rob pa ostane rdeč. Zatiramo

jo s škropljenjem z bordojsko brozgo ali organskimi fungicidi, in sicer pred, med in po cvetenju.

Pogosti sta tudi jagodova pepelasta in siva grozdna plesen. Stebla, plodovi in listje so prevlečeni s pajčevinasto prevleko. Proti njej škropimo z žvepleni pripravki. Siva plesen povzroča gnilobo jagod in cvetov. Najprej so na plodovih blede rjavi madeži, nakar jagoda porjavi in segnije, cvet pa počrni.

Učinkovito je škropljenje s fungicidi, predvsem pa urejenost nasada in vreme bolezen zmanjšata. Jagode obiramo v hladnih jutranjih ali večernih urah, da se plodovi ne bi pregreli in sparili. Ob toplém vremenu obrane plodove takoj spravimo v hladno skladišče. Za takojšnjo porabo trgamo jagode s čašicami, za zmrzovanje ali predelavo pa brez njih.

Črni ribez, rdeči ribez in kosmulje so po načinu pridelovanja in zunanjem videzu zelo podobni. So večletne grmičaste olesene rastline, ki rodijo tudi dvajset let ob dobri oskrbi, posajene na dobro zemljo. Najbolj občutljiv na spomladanske pozebe je črni ribez, zato skrbno izberimo lego nasada. Vsaka vrsta ima več sort, od katerih ima vsaka svoje značilnosti, katere pri pridelovanju s pridom uporabljamo.

Zemlja v nasadu mora biti pogosto obdelana, tako da na njej ni plevelov in zemlja ni zbita. Obdelavo zemlje v vrstah priporočamo predvsem na območjih z manj padavinami in v mladih nasadih. Ker imajo tovrstne rastline plitke korenine, obdelujemo zemljo plitko, da korenin ne poškodujemo.

Na težjih zemljah in starejših nasadih vzdržujemo zemljo z zatavljanjem, pogosto košnjo in zastiranjem, tudi s črno folijo. Črni in rdeči ribez in kosmulje ogrožajo v razvoju razne bolezni, virusi in škodljivci, tako ribezova rja, katere vmesni go-

stitelj je zeleni bor. Zato tam, kjer raste bor, ne sadimo ribeza. Listna pegavost povzroča rjavenje in postopno odpadanje listja. Proti obema boleznima škropimo dvakrat po cvetenju in dvakrat po obiranju z dihtanom, bordojsko brozgo ali podobnim fungicidom. Odpadlo okuženo listje v jeseni temeljito pograbimo in sežgemo.

Ribezova hrčica je močno razširjena in na mladikah in listih, ki se posušijo povzroča veliko škodo, zatiramo jo z večkratnim škropljenjem s METASISTOXOM.

Ribezova sklenokrilka je najbolj razširjena in povzroča sušenje posameznih vej ali celotnih grmov. Škodljivec živi v strženu poganjkov in se z njimi hrani.

S tem, da napadene poganjke odstranimo in sežgemo, uspešno zatiramo škodljivca. Proti njemu pa škropimo s PARATHIONOM ali podobnimi sredstvi od začetka junija dalje vsakih 10 do 14 dni.

Brstna pršica dela škodo na brstih ribeza in zmanjšuje rodnost. Mladike okužene z brstno pršico porežemo in sežgemo, okužene grme pa škropimo vsakih deset dni s THIODANOM. Pršica je posebno nevarna ker prenaša virusna obolenja.

Ribez in kosmulje napadajo tudi škodljivci, ki so pogostni pri sadnem drevju, to so listne uši, rdeči pajek, ameriški kapar. Obiranje ribeza in kosmulj je potrebno opraviti pravočasno in skrbno, malomarnost lahko ogrozi finančni uspeh pridelovanja.

Malina dozoreva v začetku avgusta, rodi pa tudi 15 let. Uspevajo najbolj na srednje težki zemlji v višjih legah, tudi na severu in senci. Zemljo dobro pripravimo in pognojimo s hlevskim gnojem in obdelamo vsaj 40 cm globoko.

Po obiranju vse rozge, ki so rodile odstranimo in sežgemo, mlade pa privežemo na ogrodje, kjer bodo rodile naslednje leto. Gnojimo tudi 25 do 30 kg. amonsulfata ali nitromonkala, 25 kg kalijevega sulfata in do 50 kg superfosfata. Namesto posad-

dalje na 8. strani ■

Jack London KRALJ ALKOHOL

27

Pravkar omenjeni dogodek v krčmi National navajam zavoljo tega, da znova pokažem, kako v človeški družbi, kakor je sedaj urejena, ko dobiš krčme na vseh voglih, človeka vse vabi, vleče in sili h kralju Alkoholu. Louis in jaz sva bila dva zdrava, čvrsta mladeniča. Do pijače nama ni bilo. Tudi denarja nisva imela za pijačo. A vendar naju je mrzlo in deževno vreme prisililo, da sva iskala zavetja v krčmi, kjer sva morala izdati za pijačo del svoje krvave beračije.

Tovarna za juto se ni držala dogovora, da mi poveča plačo na en dolar in četrtni dan, in jaz, svobodni Američan, čigar neposredni predniki so se bojevali v vseh vojskah od nekdanjih predrevolucijskih vojsk z Indijanci naprej, sem se oprijel svoje neomejene pravice, ki jo daje prava pogodba in sem pustil delo.

Še vedno sem bil odločen, da se kje stalno ustanovim, in sem se oziral po delu. Eno je bilo jasno. Delo, za katero ni

treba izučenega delavca, se ni izplačalo. Moral sem se izučiti kake obrti in odločil sem se za elektriko. Potreba po elektriki je venomer naraščala. Ampak kako postati elektrik? Denarja nisem imel, da bi šel na kako tehniško šolo ali vseučilišče; povrh tega nisem dal na šole Bog ve kaj. Bil sem praktičen človek v praktičnem svetu. Tudi sem še vedno veroval v stare bajke, ki so bile takrat, ko sem bil še deček, dediščina vsakega ameriškega dečka.

Preprost deček je lahko postal predsednik države. Vsak deček, ki je stopil v službo pri katerikoli tvrdki, se je mogel z varčnostjo, vztrajnostjo in treznostjo naučiti svojega posla in se dvigati od stopnje do stopnje, dokler ga tvrdka ni sprejela kot mlajšega družabnika. Potem je bila samo stvar časa, da je postal starejši družabnik. Zelo pogostokrat — se je glasila bajka — je deček zaradi svoje vztrajnosti in marljivosti poročil hčer svojega delodajalca. Tisti čas mi je bilo občevanje z dekleti da-

lo toliko samozavesti, da sem bil dodobra prepričan, da se bom poročil s hčerjo svojega delodajalca. O tem ni bilo prav nobene dvoma. Vsi majhni dečki v bajkah so to dosegli, čim so bili dovolj stari.

Tako sem za vedno dal slovo pustolovskemu življenju in se odpravil do električne naprave ene naših oaklandskih cestnih železnic. Stopil sem do samega ravnatelja v njegovi zasebni pisarni, ki je bila tako krasna, da sem bil skoraj ves omamljen. Vendar sem govoril odkrito in naravnost. Povedal sem mu, da želim postati praktičen elektrik, da se ne bojim dela, da sem vajen trdega dela in da me je samo treba pogledati, pa bo videl, da sem močen in zmožen. Povedal sem mu, da hočem pričeti prav od začetka in se z delom povzdigniti višje in da hočem vse svoje življenje posvetiti samo tej stroki in samo tej službi.

Ravnatelju je žarel obraz, ko me je poslušal. Dejal mi je, da sem iz pravega testa, da pridem do kaj, in da veruje v pogum ameriške mladine, ki se hoče povzpeti kvišku.

»Preden pa boste mogli iti na progo in se seznaniti z bolj kompliciranimi in važnejšimi podrobnostmi tega poklica,« je rekel, »boste morali seveda delati v vozarni z drugimi vred, ki opremljajo in poprav-

— Ma ti učenjaki se jeh zmišlavajo tudi ku Bertoldo!

— Kej te spet taku jezi?

— Ma dej, dej, s tistem kunštvanjem sez moškimi semeni, tistem vtikanjem opljenega jajčeca u maternico ane druge ženske, taku de se zdey lahko rodijo otroci z dvemi materami jn pole vsaka zagovarja svoje pravice jn pridejo tožbe jn vse sorte. Ma komi je tu podobno? Jn ta lepše so se zmisleli pej zdey: de be lahko moško seme od človeka denili u maternico od šimje, šimpanzinje. Jn uana de be ragu-larno zanosila jn rodila ano reč, ko be blo pu človek jn pu opica. Jn de be bla tolko telegentna, de be lahko delala reči, ke noben neče več delat, ke je preveč fadiga. Ku, postau mo reč, kej prekopavat, u rudnikah jn taka dela, ke je treba jemet samo muč. Jn te opice, na pu človek, be ble zadosti telegentne, de be lahko tu delale.

— Ja, ja, tu je ana sort križanje, ku so svoj cajt križali konja jn oslico jn dobili ven mule, ke so jeh jemeli pr soudatah za narbol težka dela.

— Al pej križanje vseh sort rož, ke jeh delajo rožnarji jn nardijo nove sorte rož. Jn taku mislejo zdey križat človeka jn šimjo.

— Ma ke bomo denili u delo tega človeka-šimjo mu bomo dali samo za jest ku konjem al kravam? Ne bo treba neč plačavat?

— E, treba videt. Ne znamo, kašno pamet bojo jemele te žvali. Lahko se zmislejo jn bojo teli jemet svoje sindikate.

— Ja, ma vlada bo rekla, de sindikati so samo za ledi jn ne za na pu šimje.

— Vidi ke tle jemamo vre nov problem. Zatu ke tiste šimje bojo vselih ane sort delouci jn tle je vre ku ana diskriminacija. Apartheid. Tle se bo šlo za sindikalne pravice. Jn bomo jemeli spet vseh sort manifestacije jn demonstracije. Jn magari kašen ranjen al tudi mrtev.

— Ma ja, ja. S temi šperimentami delajo učenjaki ledem zmiram nove probleme. Ku je reku Čerčil: diplomati rešavajo probleme, ke be jeh ne blo, če be ne blo diplomatov. Jn taku bojo mogli čez nekej let učenjaki rešavat probleme, ke be jeh ne blo, če ne be blo učenjakov.

— Jest rečem, de be mogli učenjake prepovedat.

— o —

KARDINAL SIN V SZ

V Moskvi se mudi filipinski kardinal Jaime Sin. Čeprav vest ni bila potrjena, zahodni opazovalci menijo, da gre za poluraden obisk, ki ga Sin opravlja v Sovjetski zvezi za Vatikan. Kardinal Sin se bo mudil na obisku v Sovjetski zvezi celih 11 dni. Ob prihodu na moskovsko letališče so ga sprejeli predstavniki ruske pravoslavne Cerkve, ki ga je bila tudi uradno povabila. Med obiskom se filipinski kardinal ne bo srečal s sovjetskimi oblastmi. Prve štiri dni bo preživel v Moskvi, ostale pa bo izkoristil za obisk samostana v Zagorsku, obisk Kijeva, Leningrada, predvsem pa baltskih republik Litve in Letonske.

Kako gojimo...

■ nadaljevanje s 7. strani

mezni gnojil lahko dodamo malinovic nasadom tudi sadjarski nitrofoskal v katerem sta poleg osnovnih elementov tudi magnezij in bor, ki ga maline zelo rabijo. Če je poletje deževno, pred obiranjem prenehamo z obdelovanjem zemlje v nasadih. Tudi med obiranjem ne obdelujemo zemlje, da ne polomimo obloženih rodni vej. Maline imajo korenine plitvo pod površino, zato obdelujemo zemljo le do 10 cm globoko. Najbolj pogosti sovražniki so virusne bolezni, vihanje lista in listni mozaik ter glivica sušica malin in malinova sušica. Virusnih bolezni se ubranimo z odbiranjem zdravih in uničevanjem bolnih rastlin. Uporabljamo skrajno previdno tudi pesticide in fungicide, a upoštevajmo čas zorenja posameznih sort.

Med poletjem bujno rastoče poganjke vežemo na ogrodje tako, da jih razporedimo na več načinov tako, da vežemo mlade poganjke na eno stran, starejše rodne pa na drugo stran, ali pa poganjke razporedimo na posamezne etaže ogrodja. Ker je rast močna, že med letom odberemo 5 do 7 mladik, jih privežemo ob žico, preostale mladike šibke rasti pa porežemo in odstranimo iz nasada. Močnejše mladike poženejo iz rozg predčasne mladike, ki so naslednje leto rodne. V teku poletja jih prikrajšamo na 3 do 5 očes, da se rastlina manj izčrpa in na krajših mladikah nastavi več pridelka za naslednje leto.

V nasadu robid skrbimo, da ni zaplevljen, lahko plitko okopavamo ali površino zatravimo in mulčimo ali uporabljamo herbicide, lahko pa vse troje kombiniramo. Od škodljivcev in bolezni omenim rdečega pajka, pršico, listne uši, gosence, hroščke in gnilobo plodov. Pred in po cvetenju ter pred obiranjem plodov škropimo s fungicidi in insekticidi.

Z. T.

ljajo motorje.« (Ta čas sem bil že prepričan, da dobim njegovo hčer, in sem ugibal, koliko glavnice ima neki v podjetju.)

»Toda,« je nadaljeval, »kakor sami vidite, ne morete pričakovati, da bi pričeli v vozarni kot pomočnik elektrikov. To pride sčasoma, ko se boste do tega povzpeli. Pričeli boste v resnici prav od začetka. V vozarni bo prvo Vaše delo, da boste pometali, pomivali okna in skrbeli, da bo vse snažno. In potem, ko se bo pokazalo, da ste tega zmožni, utegnute postati pomočnik pri elektrikih v vozarni.«

Nisem mogel razumeti, kako naj bi bilo pometanje in čiščenje poslopja priprava za poklic elektrika. Vedel pa sem iz knjig, da so vsi fantje pričeli z najnižjimi deli in jih dobro opravljali ter se naposled tako visoko povzpeli, da so postali lastniki vsega podjetja.

»Kdaj pa naj pridem na delo?« sem ga vprašal ves željan nastopiti to blestečo pot.

»Ampak,« je dejal ravnatelj, »kakor sva se že domenila, pričeti morate prav od začetka. V vozarni ne morete takoj v nobeni lastnosti nastopiti. Prej morate priti še v strojni prostor kot mazač strojev.«

Srce mi je nekoliko in za hip upadlo, ko sem videl, da je pot do njegove hčere zmerom daljša; nato pa se mi je zopet vzdignilo. Ko bi poznal parne stroje, bi bil

še boljši elektrik. Bil sem prepričan, da bi meni kot mazaču v veliki strojni dvorani malo ušlo, kar zadeva paro. Ljubi Bog! Pot pred menoj se je blestela bolj kot kdaj poprej.

»Kdaj pa naj pridem na delo?« sem vprašal hvaležno.

»Toda,« je rekel ravnatelj, »ne pričakujte, da bi pričeli takoj v prostoru za stroje. Za to je treba priprav. In ta gre seveda skozi kurilnico. E, vem, da razumete vso stvar. In spoznali boste, da je že samo opravke s premogom nekaj znanstvenega, kar ni, da bi se zasmehovalo. Ali Vam je znano, da stehamo vsak funt premoga, ki ga požgemo? Tako spoznamo vrednost premoga, ki ga kupimo; mi vemo do zadnje pare, koliko nas velja vsaka postavka proizvodnje, in spoznamo, kateri kurjači so najbolj potratni in kateri kurjači bodisi iz zanikrnosti ali iz topoglavosti najmanj izkoristijo premog, s katerim kurijo.« Ravnatelj je zopet zažarel obraz. »Iz tega spoznate, kako važna je ta malenkostna zadeva s premogom in čim bolj boste spoznali to malenkostno zadevo, tem boljši delavec boste — več vreden za nas in več vreden za samega sebe. No, ali ste pripravljene pričeti?«

»Vsak čas,« sem pogumno odgovoril. »Čim prej, tem bolje.«

»Izvrstno!« je odgovoril. »Pridite torej jutri zjutraj ob sedmih.«

Peljal me je iz pisarne in mi obrazložil moje dolžnosti. Povedal mi je tudi pogoje moje službe: deset ur na dan, vsak dan v mesecu, všteti nedelje in praznike, vsak mesec po en dan prost, plača — po trideset dolarjev na mesec. Prav nič nisem bil navdušen. Že pred leti sem bil v tovarni za pločevinaste vrče služil ob deseturnem delu po en dolar na dan. Potolažil sem se z mislijo, da je temu, da se moja pridobitnost z leti in močjo ni povečala, krivo to, ker sem ostal neizpučen delavec. A sedaj je vseeno bilo nekoliko drugače. Pričenjal sem delati za stroko, za poklic, za srečo in za ravnateljevo hčer.

In začenjal sem na pravem koncu — prav od začetka. To je bilo glavno. Podajal sem premog kurjačem, ki so ga metali v peči, kjer se je njegova sila spreminjala v paro, ki se je v strojnem prostoru zopet spreminjala v elektriko, s katero so delali elektriki. To podajanje premoga je bil res prvi začetek — razen ko bi ravnatelj v glavo prišlo, da bi me poslal na delo v rudnike, odkoder je premog prihajal, da bi si pridobil še popolnejše razumevanje, kako nastane elektrika za poulično železnico.

(Dalje)